

کارگاه منطقه‌ای تغییر اقلیم (اثرات و سازگاری)

۲۶ و ۲۷ مهر ۱۴۰۲

تهران، سالن کرخه شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران

مقدمه

یکی از مهم‌ترین پدیده‌هایی که باعث تغییر در وضعیت آب و هوایی کره زمین در طی چند دهه اخیر گردیده است، پدیده تغییر اقلیم می‌باشد. بر اساس تعریف، تغییر اقلیم فرآیندی است که در درازمدت به علت تغییر در غلظت گازهای گلخانه‌ای ایجاد می‌شود و فرآیندهای آب و هوایی زمین را به طور قابل توجهی تحت تأثیر قرار می‌دهد. تحقیقات نشان داده است که تغییر اقلیم موجب تغییر در متغیرهای هواشناسی زمین بخصوص دما و بارندگی گردیده است. همچنین تغییر اقلیم موجب گردیده است تا سایر فرآیندهایی که به نحوی با زندگی بشر (از منظر زیست‌محیطی) ارتباط دارند نیز دستخوش تغییر گردد. از جمله مهم‌ترین این فرآیندها می‌توان به تغییر در وقایع حدی (نظیر سیلاب‌ها، خشکسالی‌ها، کرانه‌های حرارتی)، طوفان‌ها، نیاز آبی گیاهان و غیره اشاره نمود.

یکی از آسیب‌پذیرترین سیستم‌های طبیعی نسبت به وقوع تغییرات اقلیم را می‌توان سیستم‌های منابع آب عنوان نمود. تغییر اقلیم موجب اثرات بارزی بر چرخه‌های هیدرولوژیکی و به تبع آن منابع آب دارد و می‌تواند به‌عنوان یک تهدید مهم در زمینه مدیریت منابع آب قلمداد شود. شدت این تهدید در نواحی مختلف دنیا با هم متفاوت است. پیش‌بینی ادامه‌دار بودن پدیده تغییر اقلیم در دهه‌های آتی نیز نشان‌دهنده آن است که سیستم‌های منابع آب در دوران پیش رو نیز از این رخداد اثرگذاری قابل توجهی خواهند داشت و نمی‌توان از اثرات این موضوع بر وضعیت منابع آب غافل گردید. دامنه اثرات تغییر اقلیم به حدی گسترده است که موجب تأثیرگذاری بر اقتصاد و معیشت مردم نیز خواهد شد. مهمترین دلیل این رخداد، کاهش منابع آب سطحی و زیرزمینی در دسترس در اثر وقوع تغییر اقلیم است (هر چند وقوع سیلاب‌های احتمالی ناشی از تغییر اقلیم نیز می‌تواند باعث ایجاد خسارت‌های قابل توجه شود). همچنین تغییر در الگوهای زندگی بشری که ناشی از افزایش سطح بهداشت عمومی و رفاه حاصل از شهرنشینی می‌باشد موجب افزایش تقاضای آب در شرایط تغییر اقلیم شده است و به همین دلیل در بسیاری از نواحی جهان، آب به یک عامل محدودکننده برای رشد و توسعه تبدیل شده است. بنابراین چالش مدیریت آب در شرایط تغییر اقلیم، یکی از مهمترین مباحث فعلی و آینده در جوامع مختلف بشری می‌باشد.

نواحی واقع در عرض‌های میانی زمین (از جمله خاورمیانه، شمال آفریقا و آسیای میانه) از جمله نواحی هستند که به لحاظ موقعیت جغرافیایی دارای تنوع اقلیمی زیادی می‌باشند. از آنجایی که به دلیل وقوع خشکسالی‌های متعدد در برخی از کشورهای واقع در این نواحی، وضعیت منابع آب این کشورها دچار چالش‌های جدی شده است، هر گونه اثر تغییر اقلیم بر آینده دما و بارش این کشورها می‌تواند این وضعیت را وخیم‌تر نماید.

در همین راستا و به منظور تبادل تجارب کشورهای عضو شورای حکام مرکز منطقه‌ای مدیریت آب شهری (تحت پوشش یونسکو) در زمینه پیش و مدیریت اثرات تغییر اقلیم؛ این مرکز در نظر دارد تا با همکاری موسسه تحقیقات آب و نیرو و سازمان هواشناسی کشور، کارگاه منطقه‌ای "تغییر اقلیم (اثرات و سازگاری)" را در تاریخ‌های ۲۶ و ۲۷ مهر سال جاری برگزار

نماید. موضوعات اصلی مدنظر در این کارگاه از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی تخصصی و استادان مجرب داخلی و خارجی، ارائه خواهد شد. جزئیات بیشتر در خصوص این رویداد شامل موارد زیر می‌باشند:

محورهای کارگاه

- بررسی اثرات تغییر اقلیم بر الگوهای جوی
- بررسی اثرات تغییر اقلیم بر منابع آب
- سیاست‌گذاری در زمینه سازگاری با تغییر اقلیم

شرکت‌کنندگان

- مدیران و کارشناسان کشورهای عضو شورای حکام مرکز منطقه‌ای مدیریت آب شهری
- مدیران و کارشناسان بخش دولتی در حوزه مدیریت تغییر اقلیم شامل وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان هواشناسی کشور، سازمان حفاظت محیط‌زیست، وزارت صنعت، معدن و تجارت
- جامعه دانشگاهی و محققین کشور
- جامعه مهندسين مشاور مرتبط با آب و محیط‌زیست کشور

زبان رسمی

زبان رسمی برگزاری کارگاه انگلیسی خواهد بود. همچنین ترجمه همزمان فارسی نیز صورت خواهد پذیرفت.

برنامه کارگاه منطقه‌ای تغییر اقلیم (اثرات و سازگاری) - ۲۶ و ۲۷ مهر ۱۴۰۲

تهران، سالن کرخه شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران

روز اول (۲۶ مهر ماه ۱۴۰۲)

عنوان	سخنران	زمان
افتتاحیه	<ul style="list-style-type: none"> • معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا • رییس سازمان هواشناسی • مدیر مرکز منطقه‌ای مدیریت آب شهری (تحت پوشش یونسکو) • رییس موسسه تحقیقات آب 	۹:۰۰-۱۰:۳۰
استراحت و پذیرایی	-	۱۰:۳۰-۱۱:۰۰
نشست تخصصی ۱: آثار تغییر اقلیم بر منابع آب از دیدگاه گزارشات هیات بین الدول تغییر اقلیم	<ul style="list-style-type: none"> • دکتر یاشار فلامرزی، عضو هیات علمی پژوهشکده اقلیم‌شناسی سازمان هواشناسی • Dr. Fatah Masthawe, Senior Meteorologist, Hydrometeorological Sub-division, Thai 	۱۱:۰۰-۱۲:۳۰
نماز و ناهار	-	۱۲:۳۰-۱۳:۳۰
نشست تخصصی ۲: تغییر اقلیم و تاثیر آن بر الگوهای جوی	<ul style="list-style-type: none"> • دکتر احد وظیفه، رئیس مرکز ملی خشکسالی سازمان هواشناسی • Dr. Hamid Bastani, Project Officer, Energy Sector, World Meteorological Organization 	۱۳:۳۰-۱۵:۰۰
استراحت و پذیرایی	-	۱۵:۰۰-۱۵:۳۰
نشست تخصصی ۳: تحلیل مقایسه‌ای پیش‌بینی چند ساله و پیش‌نگری چند دهه‌ای بارش و دما	<ul style="list-style-type: none"> • دکتر ابراهیم فتاحی، معاون پژوهشی و فناوری پژوهشگاه هواشناسی و علوم جو سازمان هواشناسی • دکتر ایمان باباییان، عضو هیات علمی پژوهشگاه هواشناسی و علوم جو سازمان هواشناسی 	۱۵:۳۰-۱۷:۰۰

سازمان آموزشی،
علمی و تربیتی
ملل متحد

مرکز منطقه‌ای
مدیریت آب شهری-تهران
(تحت پوشش یونسکو)

روز دوم (۲۷ مهر ماه ۱۴۰۲)

عنوان	سخنران	زمان
نشست تخصصی ۴: اثرات تغییر اقلیم بر دسترسی به منابع آب و میزان مصرف آن	<ul style="list-style-type: none"> • دکتر مجید دلاور، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس • Dr. Wassim Daher, Chairman and Director General, Establishment of Water of Southern Lebanon 	۸:۳۰-۱۰:۰۰
استراحت و پذیرایی	-	۱۰:۰۰-۱۰:۳۰
نشست تخصصی ۵: بررسی الگوهای موفق در زمینه سیاست‌گذاری در حوزه تغییر اقلیم	<ul style="list-style-type: none"> • دکتر سعید مرید، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس • Prof. Mohammed Matouq, Professor of Environmental and Chemical Engineering, Al-Balqa Applied University, Jordan 	۱۰:۳۰-۱۲:۰۰
نماز و ناهار	-	۱۲:۰۰-۱۳:۰۰
نشست تخصصی ۶: معرفی ظرفیت‌های مشارکتی در زمینه سازگاری با تغییر اقلیم در منطقه	<ul style="list-style-type: none"> • دکتر داریوش گل‌علیزاده، رییس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست • دکتر محمدرضا فرزانه، عضو هیات علمی پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار 	۱۳:۰۰-۱۴:۳۰
استراحت و پذیرایی	-	۱۴:۳۰-۱۵:۰۰
سخنرانی اختتامیه	<ul style="list-style-type: none"> • مدیر مرکز منطقه‌ای مدیریت آب شهری (تحت پوشش یونسکو) • دبیر کمیته علمی کارگاه (ارائه مسیر پیش رو) 	۱۵:۰۰-۱۶:۰۰